

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 139/23

KLAGER:	Norsk pasientskadeerstatning
PUBLIKASJON:	TV 2
PUBLISERINGSDATO:	18.04 og 19.04.2023
STOFFOMRÅDE:	Nyhet
SJANGER:	Helse
SØKERSTIKKORD:	Opplysningskontroll, gjengi meningsinnholdet, samtidig imøtegåelse, dekning i stoffet for titler, ingress og bilder
REGISTRERT:	18.06.2023
BEHANDLET I PFU:	27.09.2023
BEHANDLINGSTID:	99 dager
KLAGEGRUPPE:	Organisasjon
PFU-KONKLUSJON:	
HENVISNING VVPL.:	
OMTALE/ANONYM.:	
MERKNADER:	

SAMMENDRAG:

TV 2 publiserte **tirsdag 18.april 2023** en TV-reportasje og **onsdag 19.april 2023** nettartikkel om en 37 år gammel mann som krevde erstatning for svikt i helsehjelpen og manglende oppfølging og behandling av hans ADHD-diagnose.

I ingressen på nettartikkelen het det:

«Vegar Olaussen slet i oppveksten og 14 år gammel fikk han ADHD-diagnose. En tabbe gjorde at det forble en hemmelighet og han ikke fikk behandling og oppfølging. Likevel avslår NPE erstatning.»

Etter at Norsk pasientskadeerstatning (NPE) tok kontakt, rettet TV 2 ingressen i to omganger, **18. mai** og **12. juni 2023**.

Nåværende ingress lyder:

«Vegar Olaussen slet i oppveksten og 14 år gammel fikk han ADHD-diagnose. En tabbe gjorde at det forble en hemmelighet og han ikke fikk behandling og oppfølging.»

I rettelsene stod det:

«TV 2 retter: I første versjon av denne saken skrev TV 2 at Olaussen ikke fikk erstatning. Dette er feil. Det riktige er at Olaussen fikk tilkjent erstatning

pålydende 87 000,-. Saken ble endret og utvidet med ytterligere info rundt erstatningsbeløpet, og republisert den 18.05.2023 kl. 22:25.

TV 2 presiserer: I første versjon av denne saken skrev TV 2 at det ikke har vært kontakt mellom NPE og Olaussen. Dette er riktig, men TV 2 presiserer at NPE har hatt kontakt med både hans familie og deres advokat i saken. Denne presiseringen ble lagt til 12.6 .2023 kl 16:20.»

I TV 2-nyhetene og i Nyhetskanalen om kvelden **12. juni** ble rettelsene lest opp, sammen med en beklagelse.

KLAGEN:

Klager er Norsk pasientskadeerstatning (NPE), som mener at det er flere feil og presseetiske brudd, både i TV-reportasjen og i nettartikkelen. Klager anfører brudd på disse punktene i Vær Varsom-plakaten (VVP):

- 3.2 - om opplysningskontroll og kildebredde
- 3.7 - om å gjengi meningsinnholdet
- 4.4 - om dekning i stoffet for titler, ingress og bilder
- 4.14 - om samtidig imøtegåelse

Klager skriver:

«Som 14-åring fikk han ADHD-diagnosen av barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk. Først 15 år senere ble han oppmerksom på at han har en slik diagnose. 37-åringen har fortalt om et liv med psykiske og fysiske belastninger fordi han fikk helsehjelp for sent.

NPEs saksbehandler har hatt kontakt med den medisinske sakkyndige som vurderte behandlingen, for å fastslå hvilke symptomer og plager som skyldes forsinket diagnose og behandling av ADHD, og hva som skyldes andre forhold. Erstatningen dekker ikke skader som skyldes andre forhold. NPE ga han medhold i kravet om erstatning og han ble tilkjent 75.000 kroner.

TV2 framstiller saken som at erstatningssøkeren har kjempet for pasientskadeerstatning, men at NPE har avslått kravet. Dette er feil. Erstatningssøkeren har fått medhold og erstatning. Han er uenig i selve størrelsen på erstatningsbeløpet, og har benyttet sin rett til å klage på dette. Klagen er nå til behandling i Helseklage. Han har altså fått erstatning fra NPE, men det er ikke avgjort ennå hva erstatningsbeløpet blir til slutt.»

Klager mener ingressen på den opprinnelige nettartikkelen er i strid med VVP 4.4, om dekning for tittel og ingress i stoffet, og skriver:

«Det riktige er at NPE har gitt erstatningssøkeren medhold i erstatningskravet. Vi ser at han har vært utsatt for en svikt i behandlingen og han har derfor fått medhold. Erstatningssøker er imidlertid ikke fornøyd med beløpet, og har klaget på dette. Klagen er til behandling i Helseklage. Dette er kjent for TV2, også hvor mye han har fått i erstatning. Vi mener her at TV2 har en feil framstilling av fakta i saken. Vi har bedt TV2 om å endre ingressen, noe de har gjort. Skaden er imidlertid skjedd ved publisering av feil fakta i første omgang.»

Videre mener klager saken får en uriktig framstilling i TV-reportasjen, og anfører brudd på VVP 3.2, om opplysningskontroll og VVP 4.14, om samtidig imøtegåelse:

«I tv-saken framstiller TV2 det som at NPEs saksbehandler har tatt kontakt med den sakkyndige for å få endret den sakkyndige vurderingen, slik at erstatningssøker ikke får erstatning. Det er riktig at saksbehandler har hatt kontakt med den sakkyndige, men det er for å fastslå hvilke skader erstatningen skal kompensere. Da er det sentralt å vite hvilke skader som skyldes forsinket diagnose av ADHD, og hvilke som skyldes andre forhold. Det er ikke for å avslå søknaden om erstatning, slik TV2 framstiller det både i nettsaken og i tv-saken.

(...)

Videre bruker de erstatningssøkers advokat som kilde, som kommer med sterk kritikk av ordningen og hevder at NPE påvirker og instruerer den sakkyndige og at dette er en trussel for rettssikkerheten. Advokaten sier at de har dokumentasjon på at det er tilfelle.

Journalisten har ikke sett de dokumentene, det skriver han i en e-post til oss. Likevel bruker han påstandene fra advokaten, uten å korrigere med det svaret han har fått fra oss, som tilbakeviser påstandene fra advokaten.

(...)

«Faktum er at saksbehandler har kontakt med den sakkyndige for å avklare skadeomfanget og hva som skyldes svikt i behandlingen og den forsinkede diagnosen. Det er helt sentralt for å kunne beregne erstatningsbeløpet.

Dette har vi svart skriftlig på til TV2, men det er utelatt i reportasjen. Det eneste de har tatt med av vårt svar er at 'NPE sier de ikke har noen egeninteresse i saken'.

Vi svarte skriftlig på henvendelsen fra TV2 og hadde tillit til at svaret ville bli gjengitt riktig, som en imøtegåelse av advokatens kritikk. Det opplever vi at det ikke ble.»

Ifølge klager har TV 2 i TV-reportasjen også brutt med VVP 3.7, om å gjengi kilder korrekt, og skriver:

«I inn annonsering i tv-saken sies det: 'NPE... har aldri snakket med Vegar eller undersøkt ham'.

Saken om erstatningssøkeren og hans sykdomshistorie presenteres. Det sies at i løpet av fire år har ingen fra NPE snakket med han eller besvart hans henvendelser. Til slutt i reportasjen legger journalisten ordene i munnen på erstatningssøker og sier: 'Ingen fra NPE har snakket med deg. Og i tillegg til det har du altså aldri møtt saksbehandler eller den sakkyndige heller. Du har ikke snakket med dem på telefon. Ikke e-post. Ingenting'. Dette bekrefter erstatningssøkeren i intervjuet.

NPE har svart skriftlig på spørsmål fra TV2 om hvilken kontakt vi har hatt i saken. Vi er helt klare på at vi har hatt kontakt med advokaten, slik som er vanlig praksis å ha når erstatningssøker er representert ved advokat. I tillegg har vi hatt kontakt med hans mor om saken.

(...)

TV2 er altså kjent med at vi har hatt kontakt med advokat i saken. Likevel framstiller de det som om NPE ikke har hatt noe kontakt med mannen og unnlater å fortelle at kontakten skjer gjennom advokat. Det skaper et feil bilde, når de utelater viktig informasjon.

(...)

Vi mener derfor TV2 framstiller dette forholdet i saken på feil måte. De gjengir ikke innholdet i intervjuobjektets svar riktig. Tvert imot utelater de viktig informasjon, som de er kjent med, og som ville gitt publikum et riktig og mer balansert bilde av saken.»

TILSVARSRUNDEN:

TV 2 skriver:

«Innledningsvis vil TV 2 gi uttrykk for at klagen kommer overraskende på redaksjonen. Som det også fremgår av klagen, er det en lengre forutgående kommunikasjon, med flere tiltak fra TV 2s side som endte med en nettpublisert presisering og også en opplest presisering i TV 2s nyhetssending, sammen med påfølgende publisering av NPEs fulle tilsvar i tråd med NPEs eget ønske her: https://www.tv2.no/mening_og_analyse/feil-i-tv-2s-omtale-av-erstatningssak/15812598/.

(...)

TV 2s redaksjon la på bakgrunn av behandlingen og denne meldingen, til grunn at saken hadde funnet en minnelig ordning. I motsatt fall måtte TV 2 kunne forvente at man fortsetter dialogen.

Gitt den kontakten som har vært mellom partene og at redaksjonen trodde saken allerede var løst, ser ikke TV 2 at det er noen mulighet til – gitt klagers formål – på nytt å søke en minnelig ordning.

(...)

En eventuell fellelse i en slik situasjon vil åpenbart undergrave redaksjonenes vilje til å finne konstruktive løsninger i samarbeid med en klager. I denne saken vil fellelsen bare utløse en gjentatt likeartet publisering, med liten sammenheng med det opprinnelige publiserte.

(...)

Som TV 2 også har gitt uttrykk for overfor klager, er det TV 2s klare holdning at TV 2 naturligvis skal bidra til at saken blir belyst på en god og korrekt måte og TV 2 skal rette der det er publisert faktiske feil.»

Redaksjonen anfører:

«Redaksjonen så grunnlaget for kritikken fra klager og at man skulle vært mer omfattende i beskrivelsen av og vinklingen på, enkelte deler av det publiserte. Behandlingen, diskusjonen med klager og justeringene i ettertid er – i tråd med god presseskikk – gjort i beste mening for å imøtekomme klager på dette.

Det var ikke helt dekkende når det publiseres at erstatningskravet (i sin helhet) er avslått (og ikke delvis imøtekommet), og det heller ikke opplyses at det er utmålingen som er innklaget. Likevel må det være et helt sentralt poeng at Olaussen etter det opplyste, har fått 75.000 kroner pluss renter til dekning av utgifter. Han har ikke fått det de fleste oppfatter som «erstatning» i slike saker (menerstatning og/eller erstatning for tapte inntekter).

(...)

Klagen preges i stor grad, av uenighet om hvordan handlinger blir oppfattet av og hvordan formålet fremstår for, de forskjellige partene.

Det gjelder f.eks. i beskrivelsen og oppfatningen av formålet med kontakten mellom NPEs saksbehandler og den sakkyndige. Her er det grunnleggende uenighet mellom advokaten (som har erfaring fra NPE) og NPE. Men de faktiske opplysningene om/rundt endringen er korrekte.

Redaksjonen har studert sakens dokumenter. Begge advokater som har bistått familien underveis har jobbet i NPE, og de påpeker at dette ikke er vanlig saksbehandling. Slik redaksjonen leser e-postene kan en også tolke det slik at det legges tydelige føringer for hva den sakkyndige kan ta med sin vurdering og hva han ikke kan ta med. Det er ikke en objektiv sannhet at NPEs saksbehandler har rett her. (Redaksjonen har også mottatt opplysning om at Statsforvalter har åpnet tilsynssak mot rådgivende lege).

Det er også faktisk korrekt når TV 2 opplyser at det ikke har vært kontakt mellom omtalte (Olaussen) og NPE. Vi vil tro at de fleste reagerer på at en slik sak kan behandles i nær fire år

uten at den som har et (mulig) krav, på noe punkt, er i direkte kontakt med NPE. (Olaussen er nå 37 år gammel.)

TV 2 er imidlertid også enig i at det skulle vært opplyst at NPE har hatt kontakt med hans familie og deres advokat i saken, slik redaksjonen også gjorde i ettertid.

TV 2 skal ikke felles i saken. Klager må eventuelt henvises til å benytte sin rett til ytterligere etterfølgende tilsvar.»

Klager skriver:

«Det var viktig for oss å få endret opplysningene så raskt som mulig etter at reportasjen var vist, av hensyn til publikum og egne ansatte. En klage til PFU tar naturlig nok lang tid, så hvis vi skulle ha ventet på det, ville vi mistet nærheten til reportasjen.

TV2 brukte lang tid på å publisere vårt innlegg der vi kritiserte dekningen av saken. Reportasjen på tv ble vist 18. april og vårt innlegg ble publisert 18. juni.

Kritisk journalistikk, som påvirker politikere og utløser bruk av ressurser på en evaluering, bør være profesjonell og av god presseetisk standard. Det opplever vi at ikke er tilfelle i denne saken. TV2s reportasje har gitt uriktige fakta, underslått viktig informasjon og framstilt saken svært ensidig.

Spørsmålet er om dette er et bevisst valg for å påvirke politiske myndigheter, eller om det skyldes manglende evne til å utøve god, granskende journalistikk. Begge deler er betenkelig og bidrar til svekket tillit til pressen. Det fremmer heller ikke et åpent forhold mellom presse og offentlig sektor.»

TV 2 skriver i sin sluttreplik:

«Til sakens realitet vises til vårt tilsvar, men vi nevner igjen at omtalte i den innklagede saken ikke er tilbud annet enn en mindre tentativ dekning av utgifter som er påløpt, ikke slik erstatning som de fleste ville forestille seg i et forhold som dette. Man kan ikke da slik klager gjør, påstå at han har fått 'medhold' i sakens grunnleggende realitet av NPE og at diskusjonen nå alene står om utmålingen.

Det er også grunnleggende uenighet om kommunikasjonen mellom NPE og medisinsk sakkyndig. TV 2s kilder bekrefter det omtalte oppfatter rundt kommunikasjonen, og det er etter det opplyste åpnet tilsynssak i forhold til rådgivende lege.

NPEs utfyllende opplysninger er behandlet, og publiseringer er gjort, i beste mening og for å komme klager i møte i en komplisert sak og i lys av et større sakskompleks. Opplysningene supplerer TV 2s publisering og TV 2 har gjort justeringer i tråd med dette, men opplysningene i TV 2s publiseringer er ikke 'uriktige', slik klager påstår.

Publisering skjedde 19. april på tv2.no. Henvendelsen fra klager til TV 2s nyhetsredaktør kom 9. mai. Det ble derfor ikke oppfattet som en hastesak, men mer som en fortsatt diskusjon i en prosess med NPE. TV 2 satt i gang den interne behandlingen og justerte ingressen den 18. mai. Den 12. juni publiserte TV 2 en presisering i nettsaken. Presiseringen ble også publisert i nyhetssendingen og på Nyhetskanalen samme dag.

(...)

Det har ikke vært noen bevisst eller ønsket forsinkelse av behandlingen fra TV 2s side. Tidsbruken må, slik også klagers beskrivelse viser, ses i en større sammenheng.

Hovedårsaken lå i behov for faktasjekk og redigering. Dette hadde sammenheng med det denne saken handler om, hvor det åpenbart er ulike oppfatninger av hva som er fakta, riktige beskrivelser og nødvendige nyanser.

(...)

TV 2 ser ikke at klager har noe grunnlag for generelt å påstå at NPEs forhold 'blir skjevt dekket' eller at TV 2 i strid med god presseskikk generelt skulle ha avvist eller ikke vist noen vilje til å komme NPE i møte. For helheten bemerkes likevel at redaksjonen ikke er enig i at NPE har 'svart på alle spørsmål'. Nettopp fordi redaksjonen mente at NPE ikke svarte på spørsmålene, valgte man å gjøre et poeng av dette i den publiserte saken.»

Tilsvarsrunden avsluttet.